

Jaarverslag 2014

Stichting **VERHALIS**

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter	3
Over Verhalis	4
Activiteitenverslag 2014	4
GELUK OP 13	5
DE JULIAANTJES	5
DE DODENDRAAD	6
POOLS VOOR BEGINNERS	8
DE SPREEKHOORN	8
Vertoningen en publicaties	9
Subsidiënten, sponsoren en partners	10
Vooruitblik 2015	10

Voorwoord voorzitter

Veel te vertellen...

Verhalis is een stichting met een behoorlijke ambitie die makers in staat wil stellen bijzondere verhalen te vertellen. We willen met onze verhalen geschiedenis een persoonlijk gezicht geven. We slagen daar keer op keer in, bladert u maar verder en u ziet het.

Wat je vaak niet ziet aan de prachtige resultaten is het werk dat eraan vooraf is gegaan. Het ontwikkelen van ideeën, de uitwerking van opdrachten, de financiering van de projecten, de planning, de praktische invulling en het hele proces van het maken en presenteren van de eindproducten. Hoewel we in 2014 nog niet op volle kracht konden werken, is er toch een berg werk verzet met een resultaat dat er mag zijn.

Goed nieuws voor al degenen die ons werk steunen is dat we sinds kort de status van 'culturele ANBI' hebben. Dat is prettig want het betekent erkenning voor onze culturele ambities. Veel prettiger is dat het helder is dat giften aan Verhalis fiscaal aftrekbaar zijn. Geld is nooit het mooiste onderwerp voor een voorwoord van een mooi jaaroverzicht, maar het is wel fijn dat we dit kunnen melden.

Thomas Heesters
Bestuursvoorzitter

Over Verhalis

In juli 2008 werd stichting Verhalis opgericht door filmmakers Jeroen Neus en Carine van Vugt. Verhalis was vooral bedoeld als paraplu om onder samen te werken vanuit hun gedeelde passie. De stichting stelde zich ten doel om kleurrijke, inspirerende (levens)verhalen te verzamelen en hierbij te zoeken naar nieuwe manieren om deze verhalen te vertellen.

Inmiddels bestaat de stichting zes jaar. Er zijn in die tijd bijzondere projecten gerealiseerd, waaronder de documentaireserie Kloosterverhalen, een erfgoedgame over de Tachtigjarige oorlog in Breda en Geluk op 13, een breed samenwerkingsproject in 2013.

Het bestuur bestaat uit

Thomas Heesters, bestuursvoorzitter

Agnes Vugts, penningmeester

Arnoud-Jan Bijsterveld

Wilbert Willems

Meike van Zandvoort is op 22 mei 2014 als secretaris toegetreden tot het bestuur.

Na een ziekteperiode van een jaar is Jeroen Neus weer gaan werken per 1 augustus 2014.

Activiteitenverslag 2014

GELUK OP 13

In 2014 vond de financiële afhandeling nog plaats van *Geluk op 13*. Het project zelf was in 2013 afgerond. Inmiddels komt er een vervolg van het project in Amsterdam, maar Verhalis is daar niet meer bij betrokken.

Geluk op 13 werd in het najaar van 2013 genomineerd door Erfgoed Brabant voor de nieuwe Brabantse Erfgoedprijs. Uiteindelijk behaalde het project daarvoor de tweede plaats.

DE JULIAANTJES

De zusters van de H. Juliana van Falconieri, in de volksmond 'de Juliaantjes', hebben tot in de jaren '70 gewerkt als kraamverzorgsters bij arme gezinnen. Van de in totaal 90 zusters die er ooit zijn ingetreden leven er nu nog 11, verspreid over Nederland. Hun bestuur laat ter gelegenheid van hun bijna 100-jarig bestaan een document maken over deze bijzondere congregatie. Een historica is bezig een boek te schrijven over hun geschiedenis. Verhalis is gevraagd een documentaire te maken. De film zou 'een verbeelding moeten worden in verhalenvorm van (stukjes) van het leven en het werk van de zusters en het leven in de congregatie/in het klooster', zoals de opdracht aanvankelijk verwoord is.

In 2013 deden we de research voor het scenario. In een drietal bijeenkomsten bekeken we met alle zusters kloosterfilms. Naar aanleiding daarvan vertelden de zusters over hun herinneringen aan hun werk en kloosterleven. Op basis van deze gesprekken en een serie individuele interviews hebben we begin 2014 het scenario geschreven. Uitgangspunt is een serie verhalen van de zusters over de zorg die ze vroeger zelf aan de gezinnen gaven, te verbeelden met de liefdevolle zorg waarmee ze nu zelf worden omringd. In 2014 zijn de opnames afgerond en is er begonnen met de montage. De verwachting is dat de film medio 2015 gereed zal zijn.

De film zal verspreid worden als DVD en aangeboden worden aan de omroepen.
Ook kijken we of de film in het onderwijs op het gebied van de zorg ingezet kan worden.

DE DODENDRAAD

Langs de hele zuidgrens van Nederland is in de Eerste Wereldoorlog door de Duitsers een versperring aangebracht in de vorm van een hoogspanningsdraad waarop 2000 Volt stond. Het verhaal is in Nederland niet heel bekend, maar ruim 500 mensen, met name Belgen die wilden vluchten vonden door deze draad de dood.

Verhalis ontwikkelt in samenwerking met verschillende partijen in de periode 2014 – 2018 evenementen langs deze grens om de *Dodendraad* en de slachtoffers ervan te herdenken en de verhalen rondom deze draad te doen herleven en te verbeelden.

Een van de eerste projecten is het planten van bloembollen op deze grens. Het traject wordt daardoor in het voorjaar zichtbaar als een lijn van witte bloemen die zich door het landschap slingert. Rondom de plantactiviteiten in het najaar en het bloeien in het voorjaar kunnen dan verhalen verteld en verbeeld worden.

Voor de uitvoering van dit plan hebben we contact gezocht met diverse organisaties op het gebied van erfgoed en natuurbeheer zowel in Vlaanderen als in Nederland. Onze plannen zijn over met sympathie ontvangen. BKKC ziet goede mogelijkheden voor een subsidie binnen het kader van de impuls gelden als het draagvlak breed genoeg is.

In november 2014 hebben we, samen met een groep wandelaars uit Bornem (B), krokussen geplant in Kalmthout. Een plaatselijke heemkundige vertelde ter plekke boeiende verhalen. De wandelaars liepen 100 jaar na dato de route die hun dorpsgenoten indertijd volgden, toen ze op de vlucht sloegen naar Nederland. Na afloop vertelden velen dat ze het een emotionele gebeurtenis vonden.

In 2014 is Kris Förster gevraagd om als projectleider het dodendraad project van de grond te tillen. Er zijn veel contacten gelegd maar het is niet gelukt om financiering te genereren voor het project. Daarna is besloten om het project voorlopig kleinschaliger te maken en ons in 2015 te richten op het traject bij Wuustwezel en Zundert. Vanuit de gemeente Wuustwezel is veel belangstelling. De gemeente organiseert een informatiebijeenkomst over het project met het verenigingsleven en heemkundekringen aan beide zijden van de grens op 30 april 2015.

Het zoeken in het veld naar het traject van de Draad, leverde mooie ontmoetingen op en bijzondere verhalen.

Dit jaar konden we voor het eerst een glimp opvangen van hoe het project er uit komt te zien. In maart kwamen in Zondereigen de eerste krokussen boven de grond.

POOLS VOOR BEGINNERS

In *Pools voor beginners* onderzoeken documentairemakers Josefien van Kooten en Anna Witte het leven in Stella Maris, een arbeidershotel voor Poolse arbeidsmigranten in het Brabantse dorp Welberg. De promotiefilm voor het hotel belooft veel goeds: ruime, gerenoveerde kamers met Poolse televisiezenders, uitgaansmogelijkheden, een sportschool en een breed culinair aanbod uit Nederlandse keuken. Het ontbreekt de bewoners aan vrijwel niets. Maar vinden ze wat ze zoeken? Allen dromen ze van een thuis: de een droomt van zijn familie in Polen, de ander van een nieuwe familie in Nederland. Stella Maris fungeert in die droom als een tussenstation, een plek tussen verleden en toekomst die nooit echt 'thuis' genoemd kan worden.

Verhalis heeft deze productie van Lumineus ondersteund middels een subsidie van het Prins Bernhardcultuurfonds

De film kwam tot stand met steun van het Mediafonds, Prins Bernhard cultuurfonds en Omroep Brabant. Hij is onderdeel van de serie 'Brabantse Beauties'. Lumineus treed op als producent van de film. Filmmaakster Josefien van Kooten heeft in het verleden stage gelopen bij Verhalis, ze maakte toen één van onze kloosterverhalen.

Beeld van opnamedag en stills uit *Pools voor Beginners*

DE SPREEKHOORN

De Spreekhoorn is een basisschool in Breda voor kinderen met een auditieve of communicatieve beperking. Omdat de school in 2015 gaat fuseren en de stichting ophoudt te bestaan, opperde Verhalis om een film te maken over hun 50-jarige geschiedenis. We hebben in ieder geval de opdracht gekregen om research te doen en een scenario te schrijven.

Ook begeleiden we de Spreekhoorn met het aanvragen van subsidie voor de film. Het thema van de documentaire zal zijn: 'ieder kind een stem geven'.

Vertoningen en publicaties

- Jan van Oudheusden wijdde in zijn boek *'Erfgoed van de Brabanders'* een pagina aan het Verhalis project *Klooster verhalen*, als een van zijn voorbeelden van immaterieel erfgoed. Een andere pagina in het boek gaat over Arnoud-Jan Bijstervelds zoektocht naar de geschiedenis van de joodse familie die vroeger in zijn huis woonde. Verhalis maakte hier in 2012 de documentaire "Hier was Bertram" over.

- Het jaarlijkse colloquium van de Stichting Echo in december ging dit jaar over het kloosterleven tijdens de Tweede Wereldoorlog. Filmmaakster Carine van Vugt was uitgenodigd om te vertellen over het interviewproject *'de verstoorde orde'* dat Verhalis in 2009 in samenwerking met dr. Marjet Derks van de Radboud Universiteit heeft uitgevoerd. Zij vertoonde tevens twee van de korte films die Verhalis gemaakt heeft op basis van deze interviews. Ze gaan over het leven van de zusters van liefde in het St. Joseph Ziekenhuis in Venlo en het St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg,
- De film *'Hier was Bertram'* is op 3 maart vertoond op de Kadoorie Agricultural High School, een middelbare school in **Israël**, op 6 maart in het Yad Vashem in Jeruzalem en op 9 december in Het Nederlands instituut in Rome. Ook is de film gebruikt bij andere lezingen van Prof. Arnoud-Jan Bijsterveld bij heemkundekringen en serviceclubs en in zijn cursussen Regionale geschiedenis en sociaal-culturele geschiedenis

ANBI

In 2014 heeft Verhalis status van Culturele ANBI aangevraagd bij de Belastingdienst.

Per 1 januari 2015 is deze toegekend.

Dat is prettig want het betekent erkenning voor onze culturele aspiraties. Nog prettiger is de duidelijkheid die dit biedt aan onze ondersteuners: giften aan Verhalis zijn fiscaal aftrekbaar.

Subsidiënten, Sponsors en Partners

2014 ontving Verhalis subsidie en steun van:

- Prins Bernard Cultuurfonds

Vooruitblik 2015

DE JULIAANTJES

Naar verwachting zal de film medio 2015 gereed zijn.

DE DODENDRAAD

2015 is het jaar dat de Dodendraad 100 jaar geleden werd opgericht. We proberen, samen met de bewoners van de grensstreek, het traject rond Wuustwezel/Zundert te beplanten met krokussen. Ook willen we, samen met de plaatselijke heemkundigen van beide zijden van de grens, verhalen verzamelen uit die tijd.

DE SPREEKHOORN

Voor 2015 hebben we de opdracht gekregen om een scenario te schrijven voor een film over de geschiedenis en eigenheid van de Spreekhoorn. Ook is ons gevraagd het subsidietraject te begeleiden. De definitieve opdracht voor het maken van de film hangt af van het vinden van de benodigde financiën.